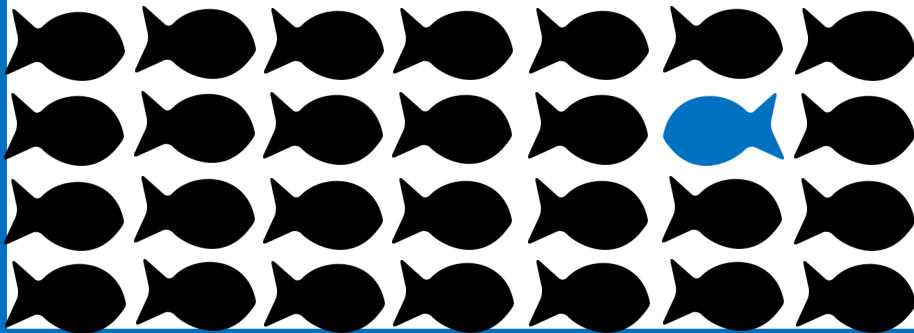

Επιστημονικό συμπόσιο

«Το ξένο, το αλλότριο, το ανοίκειο»

28 & 29 Φεβρουαρίου 2024

Αίθουσα «Γιάννης Μαρίνος» (πρώην Πολυχώρος)
του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής,
στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Ελεύθερη είσοδος

Διοικητικό Συμβούλιο:

Κατιάννα Μίχα	Πρόεδρος
Θανάσης Χατζόπουλος	Αντιπρόεδρος
Χρυσάνθη Μωραϊτή-Καρτάλη	Διευθύνουσα Σύμβουλος
Ελισάβετ Κοτζιά	
Νίκη Μαρωνίτη	
Μαρίζα Ντεκάστρο	
Γεωργία Πρέκα	
Τάσος Σακελλαρόπουλος	
Λίζυ Τσιριμώκου	

Πληροφορίες/Γραμματεία:

Σχολή Μωραϊτή	Ουρανία Καϊάφα
Αλ. Παπαναστασίου & Αγ. Δημητρίου	espoudon@moraitis.edu.gr
154 52 Ψυχικό	okaiafa@moraitis.edu.gr
210 679 5000	210 363 9979

Τετάρτη 28 Φεβρουαρίου 2024, ώρα 18:30

Κύκλος Ιστορία: «Η διαφορετικότητα που ορίζει την πορεία των πραγμάτων»

Τάσος Σακελλαρόπουλος (συντονιστής) «Μια λογοτεχνική και “ανοί- κεια” ανάλυση της Κατοχής στις αρχές του 21ου αιώνα»

Το ξένο και το ανοίκειο για μια ιστορική περίοδο που τη μάθαμε αλλιώς. Αλλότρια ήθη και «ξένες» προτεραιότητες, γραμμένες στις αρχές του 21ου αιώνα. Η αμαρτία σε ένα νουάρ, με τον Θεό σε ρόλο σκηνοθέτη. Η προστασία της φροντίδας, η αντοχή του ρεαλιστικού, σε μια Κατοχή που τα θαύματα ήταν μόνο πολιτικά. *Ο κουτσός Άγγελος του Αλέξη Πανσέληνου, Αθήνα, 2002.*

Νίκος Παπαδημητρίου «Μέτοικοι και αστοί. Σκέψεις από το χθες για το σήμερα»

«Η έννοια του ξένου στην αρχαιότητα ήταν πολυδιάστατη. Την πολυσημία αυτή μπορούμε να την προσεγγίσουμε μέσα από την έννοια του *μέτοικου*, που χρησίμευε για να περιγράψει ένα ετερογενές πλήθος ατόμων σε κάθε πόλη (με διαφορετική προέλευση, αιτία μετοίκησης, απασχόληση κτλ.). Το πλήθος αυτό αντιμετωπιζόταν ως ενιαίο σύνολο από τον νόμο, γεγονός που φαίνεται ότι συνέβαλε στον ετεροκαθορισμό του επίσης ετερογενούς συνόλου των *αστών*, δηλαδή των πολιτών. Η ομιλία θα εξετάσει εάν οι σκέψεις αυτές μπορούν να συμβάλουν στην κατανόηση σύγχρονων καταστάσεων και φαινομένων.

Νίκη Μαρωνίτη «Το πολιτειακό ζήτημα στην Ελλάδα του 19ου αιώνα. “Ξένα” και “οικεία” συμφραζόμενα»

Στόχος της παρέμβασής μου είναι αφενός να αναζητηθούν οι όροι, τα μέσα και οι πρακτικές μέσα από τις οποίες προσδιορίζεται (συγκριτικά) στη δυναμική προοπτική του ελληνικού 19ου αιώνα το πολιτειακό ζήτημα, αφετέρου να αναδειχθούν «ξένα» και «οικεία» συμφραζόμενα από τα οποία αντλούν οι επινοημένες παραδόσεις –άλλοτε συγκλίνουσες και άλλοτε αντιθετικές– του δημοκρατισμού και του μοναρχισμού.

Ποθητή Χαντζαρούλα «Η οικιακή εργάτρια ως ετερότητα τον 20ό αιώνα»

Η παρουσίαση διερευνά τη λειτουργία των οικιακών εργατριών ως αντικατοπτρισμών του φόβου και της αγωνίας της αστικής τάξης για τη διάκρισή τους από την εργατική τάξη. Επιχειρεί να εξετάσει την ετερότητα της οικιακής εργάτριας και τις εντάσεις που αυτή πυροδοτεί καθώς αντιπροσωπεύει το συμβολικό, το οικονομικό και το εξω-οικογενειακό, στο πλαίσιο της ανακεντροθέτησης της οικογένειας ως τόπου της σεξουαλικότητας από τον 19ο αιώνα και έπειτα.

Κύκλος Εκπαίδευση: «Ξένα, αλλότρια και ανοίκεια στην εκπαίδευση»

Κατιάννα Μίχα (συντονίστρια) «Δικαίωμα στη διαφορετικότητα, δικαίωμα στην ετερότητα»

Το σχολείο είναι ένας απέραντος πολυεπίπεδος μικρόκοσμος: χώρος μάθησης, διαπαιδαγώγησης, κοινωνικοποίησης. Πώς οικοδομεί όμως την ποιότητα των ανθρώπινων σχέσεων και αλληλεπιδράσεων, την επικοινωνία και τον ηθικό προσανατολισμό; Το σχολικό περιβάλλον ως κυρίαρχος κοινωνικός φορέας μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην αφομοίωση και τη διαχείριση των εννοιών της διαφορετικότητας και της ετερότητας, κυρίως μέσα από μεταγνωστικά και συμπεριληπτικά μοντέλα διδασκαλίας.

Πηνελόπη Βουτσινά «Αλλάζοντας την εκπαίδευση μέσα από το “ξένο, το αλλότριο και το ανοίκειο”»

Στη σύντομη εισήγηση θα προσπαθήσω, αρχικά, να αποτυπώσω τη φιλοσοφία των εκπαιδευτικών μοντέλων για τη συμπερίληψη του διαφορετικού στο σχολικό περιβάλλον και, στη συνέχεια, να διερευνήσω τις προκλήσεις που καθιστούν την εκπαίδευση στη διαφορετικότητα ζητούμενο της δημοκρατικής εκπαίδευσης σε συνεχή διαμόρφωση.

Σπυριδούλα Αθανασοπούλου-Κυπρίου «Οι περιπέτειες των “ξένων” και “διαφορετικών” στο μάθημα των Θρησκευτικών»

Με αφορμή τις τελευταίες εξελίξεις στο μάθημα των Θρησκευτικών, θα γίνει αναφορά στον τρόπο με τον οποίο οι αντιπαραθέσεις σχετικά με τη φυσιогνωμία του μαθήματος αναδεικνύουν το θεμελιώδες ζήτημα της αναγνώρισης της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας όλων των ομάδων –θρησκευτικών κοινοτήτων, φεμινιστικών και ΛΟΑΤΚΙ+ οργανώσεων, πολιτικών και πολιτισμικών μειονοτήτων κτλ.– που συνυπάρχουν στους κόλπους της ίδιας κρατικής κοινότητας.

Πέτρος Δαμιανός «Η εκπαίδευση νεαρών κρατουμένων, ημεδαπών και αλλοδαπών. Το ίδιο ανοίκειο και οι δύο»

• Παρουσίαση των εκπαιδευτικών δομών που λειτουργούν στο Ειδικό Σωφρονιστικό Κατάστημα Νέων Αυλώνα (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο, Δ.ΙΕΚ), μέσα από τη δουλειά των μαθητών-κρατουμένων. Με αναπάντητο το ερώτημα: Θα έπρεπε η ομολογουμένως εκπληκτική δουλειά των μαθητών μας να φανεί μετά τον εγκλεισμό τους, ή να τους έχει δοθεί η ευκαιρία από πριν; • Η εκπαίδευση στη φυλακή στην Ελλάδα.

Μαρίζα Ντεκάστρο «Το σχολείο που δεν μιλούσε την ίδια γλώσσα»

Η ανακοίνωση αφορά την εκπαιδευτική ιδιαιτερότητα των μειονοτικών σχολείων της Θράκης, στα οποία εντάσσονται οι μαθητές της μουσουλμανικής μειονότητας που η μητρική τους γλώσσα δεν είναι η ελληνική. Θα παρουσιαστούν οι διδακτικές αρχές και το διαφοροποιημένο εκπαιδευτικό υλικό του ελληνόγλωσσου προγράμματος, το οποίο καλύπτει τους βασικούς γνωστικούς τομείς του δημοτικού σχολείου και καλλιεργεί την ελληνομάθεια, απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συνέχιση των σπουδών των παιδιών της μειονότητας στο γυμνάσιο.

Κύκλος Τέχνη: «Μορφές ετερότητας στην τέχνη»

Ελισάβετ Κοτζιά (συντονίστρια) «Το ανοίκειο σε δύο τόνους. Δημήτρης Νόλλας, Ζυράννα Ζατέλη»

Ο κόσμος στον οποίο κατοικούν οι ήρωες του Δημήτρη Νόλλα είναι αφιλόξενος. Στα είκοσι ένα βιβλία του και στα πενήντα χρόνια της δημιουργικής παρουσίας του, ο συγγραφέας κτίζει συστηματικά το άξενο τραχύ περιβάλλον μέσα στο οποίο γεννήθηκαν και υποχρεούνται να ζήσουν οι άνθρωποί του. Ανοίκειο και ξένο είναι το περιβάλλον και των ηρώων της Ζυράννας Ζατέλη. Μόνο που στα επτά βιβλία της γραμμένα τα τελευταία σαράντα χρόνια, το δικό της ανοίκειο σχετίζεται με το θαυμαστά μαγικό.

Δημήτρης Τάρλου «Η χίμαιρα του εγκλιματισμού»

Με αφετηρία τους μυθιστορηματικούς χαρακτήρες της Μαρίνας Μπαρέ και του Βασίλη Κάρλοβιτς Γιούγκερμαν, επιχειρείται μια σύνδεση του προσωπικού βιώματος και της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Ειδικότερα θα διερευνηθούν η θρησκεία και η γλώσσα ως παράγοντες δημιουργικής πυροδότησης και διαμόρφωσης της καλλιτεχνικής ταυτότητας, η σύγκρουση με το περιβάλλον –φυσικό και ανθρώπινο– και η τελική αυτονόμηση.

Αριστείδης Αντονάς «Αρχιτεκτονική του σκορπισμένου προσώπου»

Ο μεταδυτικός άνθρωπος παρουσιάζεται σαν ενδεχόμενος ήρωας μιας σημερινής αφήγησης. Πολλά από εκείνα που εμφανίζονται σήμερα ως ανοίκεια ανήκουν στη σφαίρα η οποία του είναι οικεία. Για την περιγραφή του γίνεται αναφορά σε τρία αποσπάσματα από τον δυτικό φιλοσοφικό κανόνα. Τις σκέψεις για τον μεταδυτικό άνθρωπο ακολουθούν περιγραφές που τον παρουσιάζουν μέσα σε σχεδιασμένα κτίσματα.

Ελένη Βαροπούλου «Το ανοίκειο και τα είδωλά του»

Μια σύντομη περιδιάβαση στις περιοχές του ανοίκειου. Με ποιες άλλες έννοιες και αισθητικές κατηγορίες συνυφαίνεται το ανοίκειο. Πώς μπορούμε σήμερα στο θέατρο να εννοήσουμε την εμπειρία του ανοίκειου. Τι συνδέει το ανοίκειο σώμα του ηθοποιού αλλά και τα σύγχρονα ρομπότ με ανοίκεια πλάσματα όπως οι κούκλες, η μαριονέτα, τα κέρνα ομοιώματα, οι μηχανές, δηλαδή με όλα εκείνα τα δημιουργήματα του ανθρώπου τα οποία ανέδειξαν οι ιστορικές αβανγκάρντ.

Πέμπτη 29 Φεβρουαρίου 2024, ώρα 18:30

Κύκλος Ψυχανάλυση: «Ετερότητες στο φως της ψυχανάλυσης»

Θανάσης Χατζόπουλος (συντονιστής) «Το ξένο, το αλλότριο, το ανοίκειο»

Η ψυχανάλυση είναι ένα από τα βασικά πεδία που μας εξοικειώνουν με την έννοια του ξένου, εγγράφοντας στο βαθύτερο είναι του υποκειμένου την ετερότητα, είτε με τη μορφή του ίδιου του ασυνειδήτου είτε με εκείνη του Άλλου, από τον οποίο προκύπτει το υποκείμενο και η αλλοτρίωσή του, είτε με τη σεξουαλικότητα, η οποία δυνητικά αντιπροσωπεύει καθετί «άλλο». Έτσι το ανοίκειο στα κατάβαθα του εαυτού αποτελεί τόσο έναν χώρο βαθιάς και συνεχούς εξερεύνησης όσο και απώλειας της φαντασιακής ενότητας αυτού που καθένas μας είναι.

Ιωάννα Παναγιωτοπούλου «Ο ξένος, το ανοίκειο, ο ξενιστής»

Συνάντηση με τον ξένο και το αλλότριο είναι η συνάντηση με τον άλλο / Άλλο για το Υποκείμενο: σηματοδοτεί την ετερότητα και αναδύει το ανοίκειο στην ψυχική πραγματικότητα. Μολονότι το ασυνείδητο είναι άγνωστο και ανοίκειο, είναι την ίδια στιγμή και ενδόμυχο, οικείο, είναι ο πυρήνας της ψυχής. Το διακύβευμα για το Υποκείμενο είναι αν θα το οικειοποιηθεί ή θα αποξενωθεί, θα αμυνηθεί. Τη συνάφεια ανοίκειο-οικείο τη διέπει ο φόβος για τα δύο, σε μια αλληλουχία οικειοποίησης του ξένου και αποξένωσης από το οικείο. Θα ήταν άραγε το ξένο / το αλλότριο απειλή αλλά και «μπόλιασμα» νέων ετεροτήτων στην ψυχική πραγματικότητα του Υποκειμένου;

Κωνστάνς Αθανασιάδου «Η γέννηση, η εξορία και το ταξίδι»

Το μητρικό σώμα είναι η γενέθλια γη που το παιδί πρέπει να αποχωριστεί προκειμένου να οργανώσει το εγώ του. Η όψη του ξένου πυροδοτεί ένα ασυνείδητο άγχος αποχωρισμού, ενώ η ασυνείδητη νοσταλγία επιστροφής στην «Ιθάκη» καταγωγής μπορεί να επανέρχεται με ποικίλες μεταμορφώσεις.

Βίκυ Μαλισόβα «Το ξένο στο σώμα του εφήβου»

Όταν ο έφηβος ζει το σώμα του ως ξένο, όταν οι αλλαγές στο σώμα λόγω της ήβης του προκαλούν έντονο αίσθημα ανοίκειου, αυτό κάποιες φορές εκφράζεται ως δυσφορία φύλου, ενώ κάποιες άλλες συνοδεύεται επιπλέον από ένα αίτημα

μετάβασης φύλου. Οι ενήλικοι καλούνται να απαντήσουν. Δομές ψυχικής υγείας, ιατρικές και εκπαιδευτικές, καθώς και οι νομοθέτες καλούνται να βοηθήσουν τα παιδιά και τις οικογένειές τους στην οδό της σεξουαλικής επιβεβαίωσης. Τι μπορεί να σημαίνει αυτό για τον έφηβο που υποφέρει; Ποια ερωτήματα βάζει στο ξένο που ο καθένας μας φέρει μέσα του;

Λίζυ Τσιριμώκου «Η εξόριστη γλώσσα της παιδικότητας»

Ο Λούσις (1979) του Νίκου Χουλιαρά προβάλλει τον λόγο ενός καθυστερημένου παιδιού, αλλά κατά τα άλλα παρατηρητικού και φιλοπερίεργου, που ζει στα Γιάννενα στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Η παιδική ηλικία είναι μια μεταβατική φάση, απαραίτητη στην όδευση προς την ενηλικίωση, αλλά σαφώς παροδική. Τι συμβαίνει όταν το παιδί μένει πάντα παιδί και βαθμηδόν αποξενώνεται από τον κόσμο των «μεγάλων»; Η ανεπεξέργαστη, αντισυμβατική γλώσσα του δεν είναι πια χαριτωμένη στην αφέλιά της, αλλά «ξένη» – ίσως κι ενοχοποιητική.

Κύκλος Ρατσισμού: «Ρατσισμός & Μισαλλοδοξία»

Μικέλα Χαρτουλάρη (συντονίστρια) «Τα πολλά πρόσωπα του ρατσισμού»

Ο ρατσισμός της καθημερινής πράξης, η καλλιέργεια των διακρίσεων, οι κατηγοριοποιήσεις αλλά και οι προαιώνιες προκαταλήψεις ή οι μύθοι για τον «Άλλον», είναι μερικά από τα πολλά πρόσωπα του ρατσισμού. Προκειμένου όμως να μετρήσουμε τη δυναμική του στο σημερινό ελληνικό τοπίο, προκειμένου να βρούμε το κλειδί για μια γόνιμη σχέση με τον «Άλλο», θα χρειαστεί να εξετάσουμε σε ποιο βαθμό ο ρατσισμός είναι εσωτερικευμένος στις διάφορες γενιές και κατά πόσο συμβαδίζει με την απουσία αυτογνωσίας που χαρακτηρίζει ποικίλες κοινωνικές ομάδες.

Νικόλας Σεβαστάκης «Ποιος αντιρατσισμός;»

Αν και η συζήτηση για τον ρατσισμό στην Ελλάδα έχει και τα δικά της χαρακτηριστικά, ακουμπάει και σε διλήμματα που θέτει ευρύτερα η εποχή των ταυτοτήτων. Τα τελευταία χρόνια είναι εμφανής διεθνώς η σκληρή κριτική σε μορφές αφηρημένου ή «δυτικοκεντρικού» οικουμενισμού. Μπορούμε άραγε να έχουμε αξίωση σε μια γόνιμη σχέση με τον άλλον (τον ξένο) επιμένοντας στη δεσμευτικότητα κάποιων κοινών αρχών;

Φραγκίσκη Αρπατζοπούλου «Ο ρατσισμός και η “αθωότητα” των μύθων για τον Άλλο»

Θα γίνει λόγος για τη σημασία των κατασκευών του συλλογικού φαντασιακού στη γένεση και εδραίωση του παγκόσμιου φαινομένου του ρατσισμού. Μύθοι, φήμες, διαδόσεις, παραδόσεις, έθιμα στη διεπιστημονική έρευνα για τον ρατσισμό χάνουν την αθωότητά τους. Άραγε αρκεί η απομυθοποίηση;

Κώστας Κανάκης «Κατασκευάζοντας το αλλότριο. Κατηγοριοποίηση και ενδεικτικότητα στον ετεροποιητικό λόγο»

Η κατηγοριοποίηση, ως γνωσιακή διαδικασία με κοινωνική λειτουργία και συνέπειες, είναι μεν αναπόδραστη αλλά αυτό πρέπει να διακρίνεται από τις (ιστορικά και κοινωνικά τοποθετημένες) κατηγορίες ως προϊόντα αυτής της διαδικασίας. Η κατηγοριοποίηση είναι δυναμική διαδικασία και τα προϊόντα της είναι φορείς ισχυρών ενδεικτικών σχέσεων που συμβάλλουν στον αποκλεισμό ή / και τη συμπερίληψη.

Παντελής Μπουκάλας «Η εικόνα των Εβραίων στο ελληνικό δημοτικό τραγούδι»

Στα μνημεία του λαϊκού λόγου, έμμετρα και πεζά –δημοτικά τραγούδια, παροιμίες, ξόρκια, παραμύθια–, την εικόνα του Εβραίου, εικόνα ευτελιστική και απωθητική, τη σχηματίζουν οι κυριολεκτικά προαιώνιες προκαταλήψεις, που έλκουν προχριστιανική καταγωγή. Σποραδικά το τραγούδι τιμά τον ανένδοτο έρωτα μεταξύ ετεροθρήσκων, συνήθως Έλληνα με Εβραίοπούλα, αυτό όμως δεν αρκεί για να ηττηθεί ο κληρονομημένος αντισημιτισμός.

Σύντομα βιογραφικά ομιλητών

Κωνστάντς Αθανασιάδου Κλινική ψυχολόγος - ψυχαναλύτρια. Εργάζεται ιδιωτικά ως ψυχαναλύτρια παιδιών και ενηλίκων. Σπουδές: ΑΠΘ, Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο René Descartes (Paris V) – DESS: Κλινική ψυχολογία και ψυχοπαθολογία. Εργασία: ΚΨΥ και «Περιβολάκι». Μέλος της Société de Psychanalyse Freudienne, Paris, ιδρυτικό μέλος του Ελλ. Ψυχαν. Χώρου «Ντ. Γ. Γουίνικοτ», ιδρυτικό μέλος της δομής «Το Μεγάλο μας Σπίτι». Έχει ασχοληθεί με τη μετάφραση και τη συγγραφή ψυχαναλυτικών κειμένων (συλλ. έργο *Ψυχανάλυση και νεοελληνική λογοτεχνία: Σταυροδρόμια*, Γαβριηλίδης, 2013) κ.ά. Συνδιοργανώνει & επιμελείται το πρόγραμμα ομιλιών «Τέχνη & Ψυχανάλυση».

Σπυριδούλα Αθανασοπούλου-Κυπρίου Διδακτόρισα του Παν/μίου του Μάντσεστερ, εργάζεται ως καθηγήτρια θεολόγος στη Σχολή Μωραΐτη και ιδιωτικά ως πιστοποιημένη ψυχοθεραπεύτρια σε Βρετανικό Σύλλογο, με μεταπτυχιακές σπουδές στη συνθετική ψυχοθεραπεία. Έχει σπουδάσει θεολογία στην Ελλάδα και με υποτροφία του ΙΚΥ φιλοσοφία θρησκείας και κριτικές θεωρίες στην Αγγλία. Έχει διδάξει στο Παν/μιο του Μάντσεστερ, στο ΕΑΠ κ.α. Ασχολείται ερευνητικά με τη σχέση πολιτισμού και θεολογίας, με ζητήματα πολιτικής και θρησκείας κ.ά. Τελευταίο βιβλίο: *Έστω μια λέξη. Για τη σχέση λογοτεχνίας και θεολογίας και το μυστήριο της ανάγνωσης*, Αρμός, 2021.

Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου Ομότιμη καθηγήτρια νεοελληνικής φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ. Κυριότερα βιβλία της: «Δεν άνθησαν ματαίως...». *Ανθολογία Υπερρεαλισμού* (Νεφέλη, 1980)· *Ο Άλλος εν διωγμώ. Η εικόνα του Εβραίου στη λογοτεχνία και στον κινηματογράφο. Ζητήματα ιστορίας και μυθοπλασίας* (Θεμέλιο, 1998, Πατάκης, 2020)· *Η γραφή και η βάσανος. Ζητήματα λογοτεχνικής αναπαράστασης* (Πατάκης, 2001). Έχει τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο Μετάφρασης Έργου Ξένης Λογοτεχνίας σε Ελληνική Γλώσσα (2000) για τη μετάφραση των *Εξομολογήσεων* του Αγίου Αυγουστίνου (1997) και με το Μεγάλο Βραβείο Γραμμάτων για το σύνολο του έργου της (2018). Είναι ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων.

Αριστείδης Αντονάς Συγγραφέας, εικαστικός και αρχιτέκτονας. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και τη Βιέννη. Δημοσίευσε αφηγήματα, θεατρικά έργα και δοκίμια. Πρόσφατη παρουσίαση της δουλειάς του στην Neuer Berliner Kunstverein (n.b.k.) (2022). Κυκλοφορούν τα βιβλία του: *Ο φλογοκρύπτης* (2003), *Ο χειριστής* (2006), *Αριθμοί* (2008), *Η τραγουδίστρια και η πολυθρόνα* (2009), *Τα κτίσματα* (2010) και *Ο μηχανισμός του δωματίου* (2014) (εκδόσεις Άγρα), *Ο πολτός των πραγμάτων* (2020) (εκδόσεις Αντίποδες). Σε δίγλωσσες συλλεκτικές εκδόσεις *Ο άλλος αδελφός* (2013) (εκδ. Crap is Good, Βερολίνο) και *Τα δύο δωμάτια* (2011) (jpr Ringier, Ζυρίχη).

Ελένη Βαροπούλου Θεατρολόγος, κριτικός, επιφυλλιδογράφος, μεταφράστρια, επιμελήτρια εκθέσεων. Σπούδασε νομικά (Αθήνα), θεατρολογία, θεωρία μέσων μαζικής επικοινωνίας και κοινωνιολογία της τέχνης (Παρίσι). Έγραφε κριτικές θεάτρου από το 1974 έως το 1996 σε αθηναϊκές εφημερίδες, ενώ παράλληλα αρθρογραφούσε για εικαστικά και πολιτιστικά θέματα, κυρίως για τις σύγχρονες τάσεις. Έχει μεταφράσει για παραστάσεις στην Ελλάδα Αισχύλο, Ευριπίδη, Χάινερ Μύλλερ, Βάλτερ Μπένγιαμιν, Μπρεχτ, Χέρμαν Μπροχ, Γκαίτε, Φαλκ Ρίχτερ, Ουαζντί Μουαουάντ. Δίδαξε θεατρολογία στα Παν/μια Αθηνών, Πάτρας, Θεσσαλίας, Φρανκφούρτης και Βερολίνου. Διετέλεσε: πρόεδρος του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου (1984-1992), ειδική σύμβουλος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών (1991-2011), σύμβουλος του καλλιτεχνικού διευθυντή Νίκου Κούρκουλου στο Εθνικό Θέατρο (1998-2007), καλλιτεχνική υπεύθυνη των Θερινών Ακαδημιών του Εθνικού Θεάτρου (1999-2009), μέλος του ΔΣ του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου (2019-2022). Δημιούργησε και διηύθυνε το Φεστιβάλ Άργους (1994-1997), διηύθυνε το Παράρτημα του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού στο Βερολίνο (2014-2016). Το 2023 αναγορεύτηκε επίτιμη διδάκτωρ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Παν/μίου Πελοποννήσου. Πολυάριθμες είναι οι δημοσιεύσεις και τα βιβλία της στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Κείμενά της έχουν μεταφραστεί και κυκλοφορήσει κυρίως στη Γερμανία και στη Γαλλία.

Πηνελόπη Βουτσινά Γεννήθηκε στην Αθήνα και εργάζεται ως υποδιευθύντρια στη Σχολή Μωραϊτή. Σπούδασε θεολογία, φιλοσοφία και ιστορία της επιστήμης στο ΕΚΠΑ και εξειδικεύτηκε στην αναλυτική φιλοσοφία στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Παν/μίου του Sheffield. Δίδαξε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε βρετανικά σχολεία. Έχει εργαστεί στη διεύθυνση εκπαίδευσης και στο τμήμα επαγγελματικού προσανατολισμού της ΔΕΗ, και στο γραφείο τύπου του υπουργείου Ανάπτυξης. Έχει δημοσιεύσεις στον χώρο της φιλοσοφίας της θρησκείας και της φιλοσοφίας της εκπαίδευσης στα αγγλικά και τα ελληνικά. Τελευταία της δημοσίευση είναι: «Philosophy Matters for Children, Children Matter for Philosophy», στο *Philosophy by Women*, Routledge, 2021.

Πέτρος Δαμιανός Διευθυντής των εκπαιδευτικών δομών του Ειδικού Σωφρονιστικού Καταστήματος Νέων Αυλώνα (Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου, Δ.Ι.ΕΚ). Μέλος του ΔΣ του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΙΜΔΑ). Πρόεδρος του Ελληνικού Παραρτήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εκπαίδευση στις Φυλακές (ΕΡΕΑ – Hellas). Υπήρξε: Μέλος του ΔΣ του ΚΕΘΕΑ. Μέλος του ΔΣ της ΕΠΑΝΟΔΟΥ. Μέλος του ΔΣ της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εκπαίδευση στις Φυλακές (ΕΡΕΑ) με ευθύνη τη Νότια Ευρώπη.

Κώστας Κανάκης Καθηγητής κοινωνιογλωσσολογίας και διευθυντής του Εργαστηρίου Εθνογραφικών Προσεγγίσεων της Γλώσσας (ΕΠΠΓ) και του ΠΜΣ «Φύλο, Πολιτισμός και Κοινωνία» στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Παν/μίου Αιγαίου. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ και διδάκτορας του University of Chicago ως υπότροφος Fulbright και έχει διδάξει στο Παν/μιο Princeton, στο ΕΚΠΑ και στο ΑΠΘ. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα, όπως αποτυπώνονται στο συγγραφικό και ερευνητικό του έργο, εστιάζουν στη διασταύρωση κοινωνιογλωσσολογίας, πραγματολογίας, γνωσιακής γλωσσολογίας και ανθρωπογλωσσολογίας.

Ελισάβετ Κοτζιά Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1954. Από το 1987 συνεργάζεται με την εφημερίδα *Η Καθημερινή* ως κριτικός βιβλίου. Το 2006 εξέδωσε τη μελέτη *Ιδέες και αισθητική. Μεσοπολεμικοί και μεταπολεμικοί πεζογράφοι 1930-1974* και το 2020 τη γραμματολογική-κριτική μελέτη *Ελληνική πεζογραφία 1974-2010. Το μέτρο και τα σταθμά* (εκδόσεις Πόλις).

Βίκυ Μαλισόβα Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1967. Είναι κλινική ψυχολόγος - ψυχοπαθολόγος με σπουδές στο Στρασβούργο και στο Παρίσι, και ψυχαναλύτρια, μέλος της Société de Psychanalyse Freudienne (Παρίσι) και του Ελληνικού Ψυχαναλυτικού Χώρου Ντ. Γουίνικοτ (Αθήνα), μέλος της International Winnicott Association. Εργάζεται ιδιωτικά με παιδιά, εφήβους και ενήλικους.

Νίκη Μαρωνίτη Ιστορικός, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Παν/μίου. Διετέλεσε γενική γραμματέας του Ιδρύματος της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία (2017-2020). Το επιστημονικό της έργο περιλαμβάνει μονογραφίες, επιμέλειες βιβλίων, συμβολές σε συλλογικούς τόμους, άρθρα σε περιοδικά. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στα πεδία των εξουσιαστικών σχέσεων, της διανοητικής / πολιτισμικής ιστορίας, καθώς και της ιστορίας της ιστοριογραφίας.

Κατιάννα Μίχα Ιστορικός και εκπαιδευτικός, πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ καθώς και του Ινστιτούτου Ιστορίας του Παν/μίου Paris IV της Σορβόνης. Στο ίδιο Παν/μιο συνέχισε και τις μεταπτυχιακές της σπουδές, με ευρύτερο αντικείμενο την ιστορία των διεθνών σχέσεων. Το 1986 στράφηκε στην εκπαίδευση, διδάσκοντας κυρίως στο Λύκειο, στο τμήμα GCE και στο τμήμα IB της Σχολής Μωραΐτη. Από το 1999, ως μέλος της διεύθυνσης της Σχολής Μωραΐτη, ασχολήθηκε με έργο διοικητικό και παιδαγωγικό. Το ενδιαφέρον της εντοπίστηκε, ως επί το πλείστον, σε θέματα διδακτικής, στην εκπόνηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, πιλοτικών μαθημάτων και εκπαιδευτικού υλικού.

Παντελής Μπουκάλας (γ. 1957) Συγγραφέας και δημοσιογράφος. Έχει εκδώσει τα βιβλία ποίησης *Αλγόρυθμος*, *Η εκδρομή της ευδοκίας*, *Ο μέσα πάνθηρας*, *Σήματα λυγρά*, *Ο μάντης*, *Οπότεν πλάτανος*, *Ρήματα*, *Μηλιά μου αμίλητη* και *Ο Χριστός στα χιόνια: Εφτά νύχτες στον κόσμο του Αντρέι Ταρκόφσκι*, καθώς και δύο θεατρικά, για τον Καραϊσκάκη και τον Πετρόμπεη. Στη σειρά *Πάνω γραφή να γράψω... Δοκίμια για το δημοτικό τραγούδι* έχει εκδώσει ήδη τέσσερις τόμους. Έχει μεταφράσει Αισχύλο, Ευριπίδη, Αριστοφάνη, Σαπφώ, Θεόκριτο, Βίωνα, επιτύμβια και συμποτικά επιγράμματα της *Παλατινής Ανθολογίας*.

Μαρίζα Ντεκάστρο Σπούδασε στη Σορβόνη παιδαγωγικά και λογοτεχνία για παιδιά και νέους. Δίδαξε στην ιδιωτική εκπαίδευση ιστορία και λογοτεχνία σε μαθητές του δημοτικού. Γράφει βιβλία γνώσεων για παιδιά σε θέματα ιστορίας και τέχνης και μεταφράζει λογοτεχνία για νέους και ενηλίκους. Από το 1998 ασχολείται με την κριτική παιδικού και νεανικού βιβλίου σε έντυπα και ηλεκτρονικά περιοδικά. Βιβλία της έχουν τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο Βιβλίου Γνώσεων (2006, 2018, 2019), το Βραβείο Βιβλίου Γνώσεων της IBBY - Ελληνικό Τμήμα (2012, 2016, 2021), το Βραβείο Μετάφρασης Νεανικού Βιβλίου της Ελληνικής Εταιρείας Μεταφραστών Λογοτεχνίας (2014). Βιβλία της έχουν αναγραφεί στον κατάλογο White Ravens (2017, 2018) της Διεθνούς Νεανικής Βιβλιοθήκης του Μονάχου.

Ιωάννα Παναγιωτοπούλου Ψυχίατρος & ψυχαναλύτρια, τακτικό μέλος της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας και της Διεθνούς Ψυχαναλυτικής Ένωσης. Απόφοιτη της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, έλαβε την ειδικότητα ψυχιατρικής στο Παρίσι όπου απέκτησε τον τίτλο μετά την υποστήριξη εργασίας / mémoire (présenté pour le Certificat d'Études Spéciales de Psychiatrie, Faculté de Médecine – Pitié Salpêtrière, Université Paris VI – Pierre et Marie Curie). Εργάστηκε ως ψυχίατρος στο Παρίσι για μία δεκαετία, στον δημόσιο ψυχιατρικό τομέα, ψυχοδυναμικής κατεύθυνσης – psychotherapie institutionelle. Ψυχαναλυτική διαδρομή: πρώτη φάση ανάλυσης στο Παρίσι, δεύτερη στην Αθήνα, στο πλαίσιο της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας. Έχει δημοσιεύσει πολλά άρθρα στα ελληνικά και γαλλικά.

Νίκος Παπαδημητρίου Αρχαιολόγος και διευθυντής του Μουσείου Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου (www.camu.gr). Έχει σπουδάσει στα Παν/μια της Αθήνας και του Μπέρμινγχαμ και έχει εργαστεί ως επιμελητής αρχαιοτήτων στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης και το Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου (2003-17) και ως λέκτορας στο Παν/μιο της Χαϊδελβέργης (2018-21). Η έρευνά του εστιάζει σε ζητήματα τελετουργίας και μνήμης στην αρχαιότητα, αρχαίας τεχνολογίας και διαπολιτισμικών επαφών στη Μεσόγειο, ενώ ειδικεύεται στην αρχαιολογία της Αθήνας και της Αττικής. Έχει πλούσιο συγγραφικό έργο και έχει διοργανώσει εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Τάσος Σακελλαρόπουλος Σπούδασε ιστορία στο Παν/μιο της Σιένα στην Ιταλία και εκπόνησε διδακτορική διατριβή στο Παν/μιο Κρήτης. Κύριος τομέας των ενδιαφερόντων του ο 20ός αιώνας, ιδιαίτερα η κοινωνική και πολιτική ιστορία από το 1935 έως το 1996. Έχει επιμεληθεί ιστορικές εκθέσεις, μεταξύ άλλων την έκθεση «1821. Πριν και Μετά», σε συνεργασία με τη Μαρία Δημητριάδου. Έχει διδάξει και γράψει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, έχει επιμεληθεί συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων όπως και καταλόγους εκθέσεων. Εργάζεται ως υπεύθυνος στα Ιστορικά Αρχεία του Μουσείου Μπενάκη.

Νικόλας Σεβαστάκης Γεννήθηκε στη Σάμο το 1964. Σπούδασε στην Πάντειο και στη Λυών πολιτικές επιστήμες και θεωρία. Είναι συγγραφέας, δοκιμιογράφος και από το 2006 καθηγητής πολιτικής φιλοσοφίας στο ΑΠΘ. Τελευταίο του μυθιστόρημα: *Καταγωγή ή οι ιστορίες των άλλων* (Πατάκης, 2023). Μόλις κυκλοφόρησε η μελέτη του *Πολιτική χειραφέτηση και κοινωνική κριτική* (Πόλις, 2024). Είναι τακτικός συνεργάτης από το 2015 της *LIFO* και επιφυλλιδογράφος στο *ΒΗΜΑ*.

Δημήτρης Τάρλου Γεννημένος στην Αθήνα το 1966, σπούδασε υποκριτική στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Το 2000 δημιούργησε τη δική του θεατρική εταιρεία, τον «Δόλιχο». Από τότε, εργάζεται ως σκηνοθέτης, μεταφραστής, ηθοποιός και θεατρικός παραγωγός στο θέατρο Πορεία, ένα από τα πιο γνωστά και ιστορικά θέατρα της Αθήνας. Σημαντικότερες παραστάσεις του: *Ευρυδίκη* της Sarah Ruhl, *Λήθη* του Δημήτρη Δημητριάδη, *Η μεγάλη χίμαιρα* του Μ. Καραγάτση, *Τρεις αδερφές* του Αντόν Τσέχωφ, *Αγριόπαπια* του Χένρικ Ίψεν, *Το ευχαριστημένο* της Μαρίας Καραγάτση, *Γιούγκερμαν* του Μ. Καραγάτση, *Δόξα κοινή* σύνθεση κειμένου του Στρατή Πασχάλη, *Ο κοτζάμπασης του Καστρόπυργου* του Μ. Καραγάτση, *Το κουκλόσπιτο* του Χένρικ Ίψεν, *Έγκλημα και τιμωρία* διασκευή του Θανάση Τριαρίδη – παραστάσεις οι οποίες απέσπασαν ενθουσιώδεις κριτικές και κέρδισαν βραβεία κριτικών και κοινού. Το 2016 έλαβε το βραβείο σκηνοθεσίας «Κάρολος Κουν» για τη *Μεγάλη χίμαιρα*, ενώ φέτος είναι υποψήφιος για το ίδιο βραβείο για τις παραστάσεις *Δόξα κοινή* και *Νυχιάνγκ*.

Λίζυ Τσιριμώκου Ομότιμη καθηγήτρια γενικής και συγκριτικής γραμματολογίας του ΑΠΘ, δοκιμιογράφος, μεταφράστρια. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα στρέφονται προς τους τομείς της ιστορίας, της κριτικής και της θεωρίας της λογοτεχνίας. Κείμενά της εντάσσονται σε αυτόνομους ή συλλογικούς και αφιερωματικούς τόμους, σε περιοδικά, σε πρακτικά ημερίδων και συνεδρίων, σε περιοδικά κι εφημερίδες. Εδώ και χρόνια, δημοσιεύει βιβλιοκριτικά σημειώματα στο *ΒΗΜΑ*.

Ποθητή Χαντζαρούλα Αναπληρώτρια καθηγήτρια ιστορικής ανθρωπολογίας στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Παν/μίου Αιγαίου. Στις δημοσιεύσεις της περιλαμβάνονται τα βιβλία *Child survivors of the Holocaust in Greece. Memory, testimony and subjectivity* (Routledge, 2020) και *Σμιλεύοντας την υποταγή. Οι έμμισθες οικιακές εργάτριες στην Ελλάδα το πρώτο μισό του εικοστού αιώνα* (Παπαζήσης, 2012), τα οποία χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία της προφορικής ιστορίας. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ένωσης Προφορικής Ιστορίας και πρόεδρος του ΔΣ της Ένωσης.

Μικέλα Χαρτουλάρη Πτυχιούχος της Νομικής Αθηνών με δίπλωμα και μεταπτυχιακό τίτλο στα ΜΜΕ από το Γαλλικό Ινστιτούτο Τύπου του Παν/μίου Paris II. Από το 2013 συνεργάζεται ως δημοσιογράφος και βιβλιοκριτικός με την *Εφημερίδα των Συντακτών*. Ξεκίνησε τη διαδρομή της από το πολιτικό περιοδικό *ΑΝΤΙ*, και συνέχισε στα *ΝΕΑ* με ειδίκευση στην πολιτισμική πολιτική (1985-2012). Στα *ΝΕΑ* διηύθυνε το *Βιβλιοδρόμιο*, από τα πλέον παρεμβατικά εβδομαδιαία αφιερώματα για το βιβλίο (2000-2012), ενώ με τον Ανταίο Χρυσοστομίδη παρουσίαζαν κορυφαίους συγγραφείς της διεθνούς σκηνής στα ντοκιμαντέρ της *ΕΤ1 Οι κεραίες της εποχής μας* (2006-2013).

Θανάσης Χατζόπουλος Ποιητής και μεταφραστής, παιδοψυχίατρος και ψυχαναλυτής, μέλος των: Société de Psychanalyse Freudienne (Παρίσι), International Winnicott Association (Σάο Πάολο) και Ελληνικός Ψυχαναλυτικός Χώρος Ντ. Γ. Γουίνικοτ. Εργάζεται ιδιωτικά με παιδιά, εφήβους και ενηλίκους. Δημοσίευσε το βιβλίο *Πανδημία και περιοριστικά μέτρα. Ο ψυχισμός απέναντι στον θάνατο και στους περιορισμούς του* (Αρμός, 2021) και είναι επιστημονικός υπεύθυνος της σειράς *Γραφές της ψυχανάλυσης* (εκδόσεις Αρμός). Από το 1986 δημοσίευσε δεκαέξι βιβλία ποίησης, δύο βιβλία ποιητικής, τρία παραμύθια για παιδιά, δύο νουβέλες, ένα βιβλίο με αφηγήματα και δεκαπέντε μεταφράσεις. Το 2013 τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών για το σύνολο του ποιητικού του έργου. Το 2014 ονομάστηκε από τη Γαλλική Δημοκρατία Ιππότης στην τάξη των Γραμμάτων και των Τεχνών. Το βιβλίο του *Ιστορικός ενεστώς* (Πόλις, 2020) τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος για το 2021 και το βιβλίο του *Υπό κατασκευήν σημαίες* (Πόλις, 2021) με το Βραβείο Ποίησης του περιοδικού *Ο Αναγνώστης* και με το Κρατικό Βραβείο Ποίησης για το 2022.

Πρόσφατες εκδόσεις

- *Αρχειακός τόπος 1 – Γύρω από την Ελληνική Επανάσταση*
- *1922-2022 – Η συμμετοχή των Μικρασιατών προσφύγων στην εξέλιξη της σύγχρονης Ελλάδας*
- *Πέντε δεκαετίες, δέκα Έλληνες συγγραφείς – Αφηγήματα*

Επόμενες εκδόσεις

- *Αρχειακός τόπος 2 – Νεοελληνικός Διαφωτισμός*

Το πρόγραμμα καθώς και πληροφορίες για την Εταιρεία Σπουδών υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Σχολής Μωραΐτη: www.moraitis.edu.gr

Η Εταιρεία Σπουδών χρησιμοποιεί χαρτί που παράγεται κατά 100% από ανακυκλωμένο χαρτοπολτό, με απομελάνωση χωρίς λεύκανση και χωρίς ίχνη παραγόντων οπτικής φωτεινότητας.
Παράκληση: Φροντίστε να ανακυκλωθεί.